WASHINGTON DC

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-6740
New York's Telephone: BArclay 7-4125

РІК LXVII. Ч. 196. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 12-го ЖОВТНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 12, 1960 No. 196. VOL. LXVII.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОТИ ПОНИЖУВАННЯ АВТОРИТЕТУ ПІД ЧАС ВИБОРЧОЇ КАМПАНІЇ

У ПЕРШОМУ ТЕЛЕВІЗІЙНОМУ ВИСТУПІ ПРЕЗИДЕНТ ВІДПОВІДАВ НА ЗАПИТИ 10-ОХ ЖІНОК, ОБОРОНЯЮЧИ ПОЛІТИКУ СВОГО УРЯДУ

Вашингтон. — 10-го жовтня президент Айзенгавер по раз перший в цій виборчій кампанії виступив на телевізії, де обороняв політику свого уряду, відповідаючи на запити 10-ох жінок, вибраних із цілої країни, які ставили йому запити без попереднього порозуміння із Білим Домом. Президент у першій відповіді відкинув закид демократичного кандидата на президента сенатора Джана Ф. Кеннеді, який постійно заявляв, що під час майже 8-річного урядування республіканців в Білому Домі значно понизився престиж ЗДА за кордонами цієї країни і на терені Об'єднаних Націй. Президент сказав, що не є вірним твердження демократів, що ЗДА є „другорядною потугою", бо перше місце зайняв СССР; не правда також і те, що авторитет ЗДА впав в очах представників закордонних держав. Сенатор Кеннеді казав недавно, що під час голосування в ОН число голосів, які підтримували ЗДА в справі допущення до ОН комуністичного Китаю, значно зменшилось в порівнянні з попередніми роками, бо над цією справою в ОН голосують ни, і той провідник заявив що мусить старатися зберегти спокій, відповідаючи на твердження демократичного кандидата на президента, бо досі впродовж 15-ох років ЗДА не програли ані однієї справи на терені ОН. Айзенгавер пригадав, що під час його урядування в Білому Домі його відвідали 120 голов держав або голов урядів. „На мою думку, казав Президент, вони не були б приїздили до ЗДА, коли б думали, що ЗДА є другорядною державою". В останньому тижні, казав Айзенгавер, в нього був провідник невтральної країни, з якою ця країна втримує поправні, але „холодні" взаємини, і той провідник заявив йому, що всі невтральні держави дивляться на ЗДА як на таку країну, яка єдина може зберегти мир у світі, недопускаючи до нової світової кризи. Айзенгавер не назвав прізвища цього невтрального політика, але гадають, що він мав на думці президента Індонезії Сукарна, який минулого тижня був в Білому Домі. Президент гостро виступив і проти демократичних кандидатів, які обіцяють виборцям „грушки на вербі" (по англійськи „пиріжки на небі"), бо така їхня економічна політика може привести до нової інфляції та до збільшування федеральної заборгованости, за яку мусітиме платити прийдешня ґенерація американців. Ця заява Президента була відповіддю на запит однієї жінки, яка є матір'ю 15-ох дітей, і яка має вже 5 дітей в коледжах. Вона хотіла знати, чи ті ощадності, які вона тепер робить на освіту своїх дітей не втратять на вартості, коли треба буде посилати до академічних шкіл. Президент казав, що те, що зроблено досі в обороні громадянських прав мусить бути, покищо, задовільним, бо в цій ділянці треба діяти „поволі", щоб змінити погляди людей в цій дразливій проблемі. Айзенгавер казав, що теперішні республіканські кандидати на президента і віце - президента віце - президент Ричард М. Ніксон і колишній амбасадор до ОН Генрі Кебот Ладж є такими відповідними особами на ці високі становища, яких досі ще ніколи не було, бо вони обидва мають потрібний досвід в справах внутрішньої і закордонної політики. Коли б в листопаді ц. р. не перемогли республіканські кандидати, — казав Президент, — то ЗДА вернулися б знову до політики „дешевих грошей" і політика зумовлювала б дії Федеральної Резервової Системи, яка має дбати про здорову валюту країни. В Ніксоні Президент бачить не тільки великий досвід, але також і незвичайно здорову думку і потрібний такт та моральну і фізичну відвагу. Президент казав, що ЗДА „мусять співпрацювати з іншими державами, ЗДА мусять бути могутні і так забезпечені, щоб не було жадної гістерії, коли прийде до боротьби". Президент закликав жінок прочитати статтю адмірала Бирда в журналі „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт", в якій адмірал заявив, що ми є „сильні і тому непотрібно лякатися".

Американська Асамблея проти обмеження поля діяльности державного секретаря

Гарріман, Н. Й. — Американська Асамблея на своїх зборах більшістю своїх членів висловилася проти того, щоб обмежувати діяльність державного секретаря та збільшувати відповідальність віце-президента, який мав би займатися справою допомоги закордонним країнам згідно з пропозиціями віце-президента Ричарда М. Ніксона. Більшість Американської Асамблеї гадає, що це не поліпшило б діяльности уряду, тільки створило б нові труднощі для нього. Рокефеллер пропонував створити новий пост суперсекретаря в кабінеті Президента, який був би вищим від інших секретарів і дбав би про координацію всіх урядових аґенцій. Асамблея нараджувалася над тим, яким би то способом облегшити працю державного секретаря, вона має переслати свої рекомендації в цій справі майбутньому Президентові та його новому державному секретареві. Американська Асамблея — це приватна непартійна організація, яка обговорює справу правильного функціонування головно державних аґенцій.

УКК ЗАКЛИКАЄ ОН ДО ПЕРЕВІРКИ ПОЛОЖЕННЯ В УКРАЇНІ

Ню Йорк. — Услід за Комітетом Українців Канади, Виконним Органом УНРади та Закордонного Представництва Української Головної Визвольної Ради, тепер також Український Конґресовий Комітет Америки звернувся окремим меморандумом до учасників 15-ої сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, звертаючи їм увагу на комуно-московський імперіялізм, аґресію та поневолення України і ряду інших колись вільних країн. З'ясувавши коротко справу тієї аґресії та імперіялізму, як також відкликаючись на виступи їх головного репрезентанта Нікіти Хрущова на теперішній сесії ОН, УККомітет закликає Об'єднані Нації до „повної перевірки комуно-московської аґресії проти України та інших колись незалежних неросійських націй, що тепер перебувають в неволі внутрі Совєтського Союзу і поза ним" та пропонує домагатись вільних виборів в тих країнах під контролею Об'єднаних Націй, як також домагатись відкликання комуно-московських військ і поліції з окупованих територій і повернення додому усіх засланих на Сибір чи інакше репресованих. Меморандум розіслано делеґатам і учасникам сесії Генеральної Асамблеї як також дипломатичним представництвам багатьох країн упродовж минулого тижня.

Міністер М. Стар взяв участь у відзначуванні 20-річчя Відділу УНСоюзу в Ошаві

Ошава, Канада. — Міністер праці Канади Михайло Стар, що сам є українського роду, разом з головним предсідником УНСоюзу Дмитром Галичином узяв участь у відзначуванні 20-річчя місцевого Товариства ім. Лесі Українки, 464-го Відділу УНСоюзу, що відбулося тут минулої суботи, 8-го жовтня. Міністер Стар, вітаючи Відділ і УНСоюз та ґратулюючи їм за їхню працю в користь своїх членів, своїх країн та свого народу, зокрема згадав, що прем'єр Джан Діфенбейкер одержав тисячі листів і телеграм з подякою за його оборону волелюбного українського народу під час його недавнього виступу на сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй в Ню Йорку. Міністер Стар згадав, що прем'єр Діфенбейкер звернув окрему увагу на листа від УККомітету. Про ролю УНСоюзу взагалі, а в Канаді зокрема говорив, нав'язуючи до слів патронки відділу-ювілята, Лесі Українки, Дмитро Галичин. Привітання від Канадійської Канцелярії УНС передав Відділові її екзекутивний секретар, гол. радний Богдан Зорич. Відкрив імпрезу голова Відділу М. Стороженко, а проводив нею І. Яцентий, протестантський проповідник. Окреме привітання склав Відділові посадник міста Михайло Владика, а історію Відділу переповів його фінансовий секретар Микола Хомин. На дальшу програму імпрези, що її започаткував молитвою парох української католицької церкви вевч. о. Степан Фіголь, склались: фортепіяновий виступ Євгенії Юркевич, виступи Олекси Шестаковського, що представив гостей та виступ секретаря Відділу Миколи Максимишина. Всч. о. Петро Запаринюк з української греко-православної парафії Пресвятої Богородиці провів молитву за померлих членів Відділу і молитвою за Україну, проведеною всч. о. Дмитром Лучаком, парохом української православної церкви св. Івана, та співом „Ще не вмерла Україна" закінчено це ювілейне свято.

Відділ УНСоюзу в Бетлегем відмітив своє п'ятдесятиріччя

Бетлегем, Па. — В суботу 8-го жовтня 1960 р. в Бетлегем, осідку найбільшої в світі сталеварні, відбулося відмічення п'ятдесятилітнього ювілею одного із найстарших Відділів УНСоюзу Братства св. Димитрія, яке в союзовій організації має число 288. Заложений нашими гірниками та сталеварами тому 50 років, цей Відділ постійно розвивається й число його членів зростає, завдяки своїм активним провідникам, голові А. Данилюкові, секретареві Д. Мушастому, касирові В. Заґвоському й ін. У святі, яке розпочав молитвою місцевий гр. кат. парох о. В. Кармазин і яким проводив В. Заґвоський, взяли участь місцевий мейор Ірл Шейфер, члени міської ради П. Джені, член стейтової Асамблеї Дж. О'Доннел, секретарі сусідніх Відділів У. Н. Союзу пані Гарас, і Малицька, І. Кіяк, М. Колодруб, І. Будняк з Перт Амбою та голови Окруж. Комітетів Відд. УНСоюзу, місцевого І. Заворський і вугляної округи М. Ґентош. Екзекутиву УНСоюзу репрезентував д-р Ярослав Падох, головний секретар, який виголосив головну промову на святочнім бенкеті. Ювілейний Відділ вітали всі згадані особи, зокрема мейор Шейфер. Раніший секретар Відділу І. Малицький розповів історію Відділу та заохочував молодь до вірности своєму УНСоюзові та своєму народові. Глибоке враження зробила промова народженого в Америці секретаря І. Будняка, виголошена в українській мові, який закликав молодь любити край свого походження та цінити свого Батька У. Н. Союз. Перший секретар Відділу та його засновник Микола Підгайний з приводу недуги вітав приявних окремим письмом - привітом.

● **У Токіо** відбувається з'їзд міжпарляментарної Унії правників. У привітальному листі Хрущова згадувалося про Наґасакі й Гірошиму, щоб відразу настроїти японських делеґатів проти американців.

Втік моряк із корабля „Балтика", що ним приїхав Хрущов

Ню Йорк. — Віктор Янімец, моряк із залоги корабля „Балтика", що ним приїхав до Ню Йорку Нікіта Хрущов разом з іншими сателітськими диктаторами, вирішив вибрати свободу і втік ранком дня 10 жовтня ц.р., скориставши з нагоди свого перебування з іншими членами залоги в Ню Йорку. Сконтактувавшися з естонськими емігрантами Янімец віддався під опіку американської організації допомоги втікачам і попросив про право азилю для себе, як політичного втікача. Віктор Янімец має 29 літ і є естонцем. В розмові з журналістами він заявив, що про втечу з-під совєтського режиму до Америки він мріяв уже три роки і вичікував тільки нагоди, щоб цю свою мрію здійснити. В розмові з журналістами Янімец заявив, що совєтські окупанти Естонії трактують естонців, як громадян другої кляси, зневажають їх і поводяться з ними, як з худобою. Втеча його не була легкою, бо усі члени залоги перебували під час перебування корабля „Балтика" в нюйоркській пристані під суворою інвіґіляцією і щойно останніми днями одержали були дозвіл виходити на місто групами по 5 осіб, мовляв, щоб вони могли охоронити себе перед „злодіями і ґанґстерами" в Ню Йорку. Янімец вітк, зайшовши до однієї з крамниць на 14-ій вулиці і вийшовши другими дверми. Найнявши таксі, він переїхав на Третю Евню, де в одному з барів познайомився з одним американцем, який сконтактував його з еміграційною естонською організацією і з редакцією часопису "Daily News". Янімец заявив ще, що більшість його земляків хотіла б втекти так, як він і чекає тільки нагоди і можливости. Запитуваний про Хрущова він сказав, що Хрущов перебував увесь час під посиленою охороною навіть на кораблі. Згідно з його словами усі балтійці ненавидять Росію і Хрущова із глибини душі.

Неру передбачує „потахання" комуністичного революційного гону

Ню Йорк.—Індійський прем'єр Джавагарлал Неру відбув в минулу неділю, на кілька годин перед своїм відлетом до Індії, півгодинну дискусію із кількома студентами коледжу у телевізійній програмі „Інформаційна конференція в коледжі". Неру твердив, що кожна революція з часом „потахає", бо колишні революціонери з часом стають втомлені і ступнево переставляються на інші життьові рейки. Він застосував ту свою тезу також до комунізму і то однаково совєтського, як китайського, висловлюючи переконання, що й китайські комуністи „колись" зміняться та що їх експансивний гін послабне. Неру легковажив аґресивно-імперіялістичні цілі комунізму, бо — мовляв — „всі великі релігії хотіли завоювати світ". З-посеред інших цікавих завваг, Неру порівнював ще Америку й Совєтський Союз, добачивши між ними „велику схожість" — у надмірному зацікавленні технологією. Він назвав це „змеханізованою цивілізацією", яка ніби існує однаково в ЗДА, як в СССР, незалежно від ріжниць у рівені тієї цивілізації. Неру від'їхав з ЗДА в оптимістичному настрої, висловивши переконання, що мир має більші шанси вигри, як війна, але ствердивши водночас, що навіть роззброєння не є ще запорукою миру: „хочемо такого духового роззброєння, яке зліквідувало б ненависть і підозру, а це трудніше, як скасування якихсь родів матеріяльної зброї".

Польща завела мита на посилки з-за кордону

Варшава. — Комуністичний уряд завів підвищені мита на на посилки з-за кордону, які наспіватимуть від 15 листопада ц. р. Ці нові мита будуть стосуватись також малих посилок-дарунків, які до цього часу були вільні від оплат у Польщі. До цього часу коло 1.000.000 посилок приходило до Польщі щорічно з-закордону, себто з Заходу, головно ж з Америки та, частинно з Англії й Франції. Коло 50.000 родин у Польщі завдячували тим харчовим і одяговим посилкам майже всю свою екзистенцію. Мита не будуть стосуватись ліків вагою менше одного фунта, при чому можна висилати їх лиш на основі лікарських рецепт з Польщі. Але, напр., пакуночок із светером підлягатиме вже митній оплаті, що її стягатимуть від відбираючого пакунок. Чи і яке мито наложене на старі — ношені — речі з одягу — у тому повідомленні не кажеться.

ОН потребує понад $ 40 мільйонів на арабських втікачів

Об'єднані Нації. — Директор допоміжної програми Об'єднаних Націй для арабських втікачів, д-р Джан Г. Дейвіс, склав звіт Об'єднаним Націям із стану проблеми арабських втікачів, існуючої від 1948 року, себто жидівсько-арабської війни, коли-то маси арабів втекли із колишньої Палестини, як терену кривавих боїв. Тепер тих арабських втікачів є докладно 1,057.437, здебільша жінок, дітей, старих людей та селян і невишколених робітників. Названий фахівець цієї справи вимагає $8,100.000 на виконання програми перевишколу молоді для вможливлення їм отримання фахової праці та $40.-600.000 для допомоги тому понад мільйонові втікачів впродовж 1961 року. Вони перебувають на терені Йорданії, Лівану та Сирії, у великій частині в шатрах в пустині Ґази у прикордонній арабсько-ізраїльській смузі. Арабські країни не включають їх в свою господарку та не приймають їх до свого національного колективу, стоючи на принциповій позиції, що ті втікачі „мають право" на поворот до своїх давніх осель, тепер на території Ізраїлю. Знову ж Ізраїль твердить, що це річ практично невикональна і неможлива — з політичних, економічних і демографічних причин; бо мільйон арабів розвалили б Ізраїль, не мали б з чого жити ні де мешкати та змінили б основно етнічний характер Ізраїлю, до чого він не може допустити.

Пірати знову перемогли Єнкі

Ню Йорк. — У п'ятих змаганнях Світових Серій, що відбулися в понеділок дня 10 жовтня ц. р. на Стадіоні Сиків у Ню Йорку, перемогли знову питсбурзькі Пірати, побиваючи Єнкі у відношенні 5:2 і перемаючи цим провадження у змаганнях. Якщо Єнкі програють ще й шості змагання, то це буде їх остаточною поразкою. Шості змагання визначені на середу дня 12-го жовтня в Питсбурґу. Понеділковим змаганням у Ню Йорку приглядалося 62.753 глядачі. Якщо б змагання в середу не дали ще остаточної перемоги, то в разі потреби, будуть розіграні сьомі змагання в четвер дня 13-го жовтня. На фото фрагмент із понеділкових змагань у Ню Йорку.

ФРАНЦІЯ Й НІМЕЧЧИНА ПРОПОНУЮТЬ З'ЇЗД ГОЛІВ 6-ОХ ДЕРЖАВ

Париж. — В половині грудня ц. р. — по всій вірогідності — з'їдуться у Парижі голови шістьох західньо - европейських держав, чи урядів, для узгіднення становища в усіх найважливіших міжнародних справах, та передусім — для зліквідування непорозумінь, які виникли внаслідок різних заяв і плянів французького президента Шарля де Голя. Рішення відбути таку конференцію прийнято — як тепер виявляється — під час наради західньо-німецького канцлера Конрада Аденауера з французьким прем'єром Мішелем Дебре і міністром закордонних справ Морісом Кув де Мурвілем у Бонні наприкінці минулого тижня, і цю пропозицію пред'явлено союзникам Франції й Німеччини. 31 жовтня відбудеться конференція міністрів закордонних справ Франції, Західньої Німеччини, Італії, Бельгії, Голляндії і Люксембурґу і вони приготовлять грудневу конференцію своїх прем'єрів. Ці шість держав пов'язані трьома справами: вони становлять Стально - вугільну спільноту, Спільний господарський ринок і Европейську комісію атомової енергії. Внутрішні розбіжності виникли головно внаслідок відмови де Голя включити французькі збройні сили до збройних сил НАТО, при чому де Голь відстоює з престижевих мотивів принцип державно - національности суверенности в справах оборони Франції. Канцлер Аденауер лякається, що така політика спонукає Америку відкликати свої війська з Західньої Европи, що було б катастрофою для Західньої Німеччини. Названі вгорі французький прем'єр і міністер закордонних справ погодились на принцип, що НАТО є підставою оборони всієї західньої Европи і що Франція не зробить нічого, що послабило б Атлянтійський пакт. Західньо - німецька преса вважає таку заяву французького прем'єра перемогою Аденауера. Проте заява президента де Голя з-перед кількох днів в його промові на провінції Франції, що Франція не погодиться стати „нічиїм сателітом", викликала нове порушення між західньо - европейськими союзниками Франції, які не розуміють де Голя і його політики. Аденауер лякається, що вимога повної державної суверенности над своїми збройними силами викличе подібні голоси і серед німців, особливо німецьких військовиків, а воно створить нові великі труднощі для Західньої Німеччини, виставленої і так на постійні демагогічні атаки збоку Совєтів і їх сателітів. Незрозумілою є теж для европейських союзників Франції її господарська політика з виразним антианглійським вістрям, що грозить митною війною між двома існуючими нині західньо - европейськими економічними бльоками. Канцлер Аденауер виступив теж рішуче проти публічно висловленої вимоги де Голя, щоб Франція мала право „вета" у випадку, якщо ЗДА й Англія захочуть вжити у війні атомову зброю. Аденауер слушно звернув увагу, що коли б прийшло до війни й Америка була заатакована Совєтами, то було б абсурдом чекати з військовими контрзасобами, поки збереться конференція для осягнення згоди Франції. Одною з конструктивних пропозицій де Голя є те, щоб прийняти постанову, що кожних три місяці мусять збиратись голови шістьох західньо - европейських країн для консультації і наради. Тоді — каже він — не буде ніяких непорозумінь.

Шеф армії Конґа погрожує вжити силу проти військ ОН, що хоронять Люмумбу

Леопольдвіль. — Шеф конґолійської армії, полк. Мобуту, поставив Об'єднаним Націям в Конґо своєрідний ультимат, що коли війська ОН не перестануть охоронювати Люмумбу та далі перешкоджуватимуть арештуванню Люмумби конґолійськими властями, то треба сподіватися проливу крови. Також голова тимчасового уряду „високих комісарів", Жістен Бомбоко зі свого боку недвозначно загрозив, що конґолійські вояки силою будуть старатися схопити Люмумбу, дім якого є оточений ґганськими вояками. Ті самі ґганські вояки становили прибічну охорону Люмумби, як він несподівано об'їздив відкритим автом в минулу неділю по вулицях столиці Конґа й кричав, що він обняв владу та апелює до народної підтримки. Мобуту зареаґував на той останній виступ Люмумби тим, що довкола кордону ґганських вояків поставив власний кордон конґолійців. Представник ОН в Конґо, індієць Даяль, подав про це радіо-депешу до ОН. Тим часом в Об'єднаних Націях президент Ґвінеї, вишколений у Москві французько-муринський комуніст Секу Туре, виголосив промову з повною підтримкою всіх вимог Хрущова та з зголошенням власної резолюції, щоб до часу вирішення мандатною комісією ОН, котра конґолійська делеґація має право репрезентувати Конґо в ОН, негайно впровадити делеґацію „леґального уряду під головуванням прем'єра Люмумби". З-поміж інших промовців в Генеральній Асамблеї — туніський міністер закордонних справ Монґі Слім, бірменський міністер У-Тант і міністер Маллайської Федерації Дато Нік Ахмад Каміль — одностайно підтримували й прославляли генерального секретаря Даґа Гаммершилда за його політику в Конґо.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Колюмбія Бродкестінґ Систем** Френк Стенатон повідомив, що обидва кандидати на віце - президентів колишній амбасадор до Об'єднаних націй Генрі Кебот Ладж і сенатор Линдон Б. Джансон відмовилися виступати на телевізійних дебатах, не подаючи причин цієї відмови. Гадають, що вони зробили це тому, що один із них є фахівцем від закордонної політики (Ладж), а другий від домашніх проблем (Джансон), і тому не могли б мірятися в дебатах.

● **Світські й духовні католики** з усіх 22-ох американських дердержав, це значить з 20-ох держав із Латинської Америки та ЗДА й Канади, від 10 до 13 листопада ц. р. відбудуть Перший Міжамериканський Маріянський Конґрес, на якому обмірковуватимуть боротьбу проти комунізму. На Конґресі мають бути 5 сесій, і на кожній із них буде центральною темою марксизм — як антитеза християнізму під різними аспектами.

● **Останньої неділі 9 жовтня** в Ню Йорку коло публічної бібліотеки при 40-ій вулиці і П'ятої евню вибухла бомба, яка нікого не поранила, тільки вибила шиби в деяких сусідніх домах. В неділю 2-го жовтня подібна бомба вибухла в тому самому районі, яка була поранила кількох осіб. Гадають, що хтось підкладає ці бомби для своєї дурної примхи. Думають, що роблять це для дурних „жартів" нелітні юнаки.

У СВІТІ

● **Столиця Болгарії Софія** була в минулому тижні без овочів і ярин. Партійно-комуністичний орган „Работнѝческо Дело" скинув вину на той скандал на керівника міського харчового постачання, який нібито неправильно представив потреби міста і тому багато колгоспів не могли доставити овочів і ярин, бо забракло їм додаткових скринь! Чи можливий такий куріоз у світі вільної торгівлі?!

● **З'їзд англійської** соціялістичної Партії Праці, який прийняв ганебну резолюцію про одностороннє роззброєння Англії і її перехід на позиції „невтральности", не настоював на резолюцію з доктринерським вимаганням негайного і повного удержавлення всієї продукції та розподілу товарів, а прийняв принцип „ступневої соціялізації". Коментатори пояснюють, що англійським комуністам в робітничих спілках більше залежало на суто - політичній справі роззброєння і виступлення Англії з НАТО, як на марксистських господарських доґмах.

● **Південно - африканський** уряд, який веде біло - расистську політику і має в цій справі проти себе уряд і публічну опінію в Англії, закупив у різних великих англійських газетах місце на платні оголошення, в яких боронить політику розмежування білих і чорних. Один з його арґументів: білим мешканцям в Південній Африці прислуговує „також" право боронити свої інтереси та жити, як їм подобається, без спільности з муринами.

● **Іранський шах Різа Палеві** заявив у престольній промові з нагоди відкриття сесії парляменту, що Іран залишиться в середньо - східньому прозахідньому оборонному пакті. Москва ставила за передумову своєї „приязни" і торговельного договору вихід Ірану з того пакту, до якого належить ще Англія, Туреччина і Пакістан та частинно — у військовій і фінансовій ділянках — ЗДА.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St, Jersey City, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65c. Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Наш голос

За чотири тижні, 8-го листопада 1960 року, кожний повноправний громадянин З'єдинених Держав Америки буде „босом" своєї країни в повному розумінні цього слова. Кожний бо голос у виборах, що відбудуться того вівтірка, може перерішити, хто керуватиме долею Америки, а з нею і у великій мірі долею світу, впродовж найближчих чотирьох років. Факт, що кожний з нас становить тільки малу краплину в океані 170 мільйонів мешканців цієї країни, міг би поменшувати свідомість важливости нашого голосу, але історія вже записала випадки, коли такий один-одинокий голос перерішував вислід виборів.

В таких обставинах участь у виборах в американській системі належить до найбільших привілеїв кожного громадянина і є рівночасно одною з найбільших громадянських відповідальностей. Так до цього привілею і відповідальности ми повинні й поставитись.

Поперше, ніхто з нас не повинен занедбати нагоди скористати з того привілею, себто перевірити, чи він зареєстрований або чи ще має реєструватись, щоб мати право голосувати. Саме тепер така реєстрація відбувається.

Другий важливий обов'язок — інтересуватись теперішньою передвиборчою кампанією, щоб виробити собі ясний і недвозначний погляд на кандидатів і щоб могти з повною відповідальністю і чистим сумлінням віддати свій голос за тих кандидатів, які в нашому переконанні найбільше надаються на ті пости, на які ми їх вибираємо.

Третій, — хоч далеко не останній наш обов'язок — брати активну участь в самій передвиборчій кампанії і цією активністю піддержати ту програму і тих кандидатів, що їх ми вважаємо за найкращих і найбільш компетентних. Заклик Франка: — „Кожний думай, що на тобі мільйонів стан стоїть!" має в цих виборах своє повне значення і застосування.

99 членів ОН

З прийняттям минулої п'ятниці до Об'єднаних Націй Нігерії — число членів цієї установи становить на нинішній день 99. До кінця року воно переступить сотку. Тому, що з 18 новоприйнятих держав - членів тільки один Кипр можна з певністю зараховувати до прозахідних, а всі інші задеклярували себе „невтральними", бльок отих невтральних досягнув цифри 46. Однак, у тому бльоці, сформованому за принципом азійсько - африканської територіяльної приналежности і за кольором шкіри, існують поважні політичні розбіжності. Тільки 22 держави з невтрального бльоку стрималися від голосування в такій принциповій справі, як допущення до Об'єднаних Націй комуністичного Китаю, — решта поділились між голосуючими „за" і „проти", дармащо більшість пішла за „невтральною" Індією, Індонезією, Об'єднаною Арабською Республікою, Гвінеєю і Ганою, палкими пропагаторами „співіснування" з китайськими комуністами.

Але вступ нових 18-ох членів до ОН був не тільки формально „свіжою кров'ю", що влилась в ту організацію. Тому, що це — як згадано — всі новопосталі держави, вони, як всі — неофіти, горді з свого членства в Об'єднаних Націях і прив'язують до того членства надії престижево-морального і дуже практичного допомогового характеру. Тож надії Москви на приєднання собі тих новопосталих невтральних країн за допомогою атиколоніяльної демагогії — завели. Що більше, саме та перша совєтська фронтова атака проти Об'єднаних Націй, прикрита формально покришкою пропозиції про зміну структури Генерального Секретаріяту, у великій мірі спричинилась до скріплення міжнародної позиції Об'єднаних Націй. Вона змобілізувала не тільки ввесь антикомуністичний Захід та південно - американські країни в обороні ОН, але й величезну більшість невтральних. Хор голосів, що озвався в обороні Дага Гаммершилда був такий численний і сильний, що Хрущов продовжує атаки проти генерального секретаря ОН тільки вже на сторінках совєтської преси. Як твердять знавці відносин в Об'єднаних Націях, Совєти навіть не сформулюють пропозиції Хрущова про скасування посту генерального секретаря і створення трическленного секретаріяту, по одному від Заходу, від комуністів і від невтральних, бо така пропозиція провалилася б скандальною для Совєтів більшістю голосів і виявила б їх ізоляцію в ОН.

Отож в усіх трьох великих справах, в яких Хрущов повів особисту кампанію в Об'єднаних Націях — проти Гаммершилда, за впровадження комуністичного Китаю до ОН і за проведення дебат над міжнародним роззброєнням на Генеральній Асамблеї, а не на II Політичній Комісії, — московський диктатор програв. Коли він цього тижня від'їде — прийдеться підводити підсумки його „тріюмфів" на тутешньому терені, звеличуваних рабською совєтською пропагандою. Але вже сьогодні можна ствердити, що індійський прем'єр Неру, поруч із іншими, дуже сумнівними й дискусійними твердженнями, мав рацію, заявивши, що приїзд президентів і прем'єрів на Генеральну Асамблею зробив її „ненормальною" і щойно після їх від'їзду вона стане знову „нормальною". Ясно, що биття п'ястуками об стіл в Об'єднаних Націях — це об'яв ненормальности. Але щойно дальший хід нарад виявить, наскільки 99 членів Обєднаних Націй зможуть працювати нормально, маючи між собою постійних комуністичних диверсантів.

Москва і Пейпінг

Водночас із виїздом Хрущова до Ню Йорку для участи в Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй, де він своїми вигуками й стуканням кулаком об стіл демонструє з одного боку свою непримирливість у відношенні до західнього світу, а з другого боку докладає всіх зусиль, щоб добитися нової коекзистенційної зустрічі „на вершинах", до Китаю виїхали головні теоретики московської компартії, Суслов і Поспєлов, щоб залатати там якось поважний розкол між Москвою і Пейпінгом, який виявився в досить основних розбіжностях поглядів обидвох сторін на тему неминучости вирішального зудару комунізму з „імперіялістичним капіталізмом".

Розрив цей стосується не так основних цілей комуністичного руху, що ними є знищення капіталізму і встановлення на його руїнах комуністичного ладу, як застосованої для осягнення тієї цілі тактики. Мао Тсетунг, як провідник китайської компартії, і ввесь її провід стоїть на становищі, що остаточне подолання капіталізму можливе тільки з допомогою збройного зудару. Хрущов же і його соратники обстоюють погляд, що перехід від капіталізму до соціялізму й комунізму може відбутися також і мирним шляхом, з допомогою мирних засобів. На думку китайських комуністів, війна з капіталістичними країнами неминуча, і саме цю неминучість заперечує Хрущов.

Розрив цей не новий. Виявився він уже 1956-го року, коли то на 20-му з'їзді КПСС виступив Хрущов з тезою, що існує можливість коекзистенції двох протилежних суспільних систем. Вже тоді ця теза викликала деякий спротив у китайських комуністичних колах. Вислідом комунокитайської опозиції до коекзистенційної лінії Хрущова мало бути й відкликання після відвідин Хрущова в Пейпінгу плянованої ним у зв'язку з громадянською війною в Ливані вершинної конференції в рямцях Ради Безпеки ОН в 1958 році, відкрите незадоволення і критичне ставлення Пейпінгу до зустрічі Хрущова з Айзенгавером в Кемп Дейвід 1959 року і зірвання Хрущовим цьогорічної паризької конференції „на вершинах". Намагання заспокоїти Пейпінг пояснює дехто й теперішню авантюрницьку тактику Хрущова на терені ОН.

З яким вислідом закінчилися ідеологічні наради Суслова і Поспєлова з Мао Тсе-тунгом і його соратниками, покищо невідомо. З факту опублікування в Пейпінгу вибраних творів Мао Тсе-тунга, в яких він беззастережно заявляється за „твердою політикою" у відношенні до „імперіялістичного" та „капіталістичного світу" і обстоює погляд, що єдиною правильною комуністичною лінією може бути організування комуністичних сил для вирішальної розправи з чужоземними імперіялістами, можна б судити, що місія московських ідеологів і теоретиків була цілком безуспішною і що розрив між Москвою і Пейпінгом поглиблюється.

Але є також поважні підстави думати, що увесь цей ідеологічний конфлікт, усі ці розбіжності між Москвою і Пейпінгом є спритно заарaнжованою грою для баламучення світової політичної опінії і для шантажування західнього світу „комуно - китайською непримирністю".

ЗАСУДЖЕНИМ

Як ми можемо жити, сміятись і дихать?
Як могли ми чекати — не битись, а спать
В ніч, коли у в'язниці спокійно і тихо
Ви збиралися вмерти —
у шість' двадцять'пять.

І коли приволікся заплаканий ранок,
Вас покликала смерть у похмурій імлі —
І тепер наші душі і топчуть і ранять
Ваші кроки останні по зимній землі.

А тепер в кожнім серці пожежу пригаслу
Розпалили ви знову — спаливши життя.
І мов гимн урочистий, мов визвольне
гасло,
Є для нас двох імен нерозривне злиття.

Над могилою вашою тиша і спокій,
Та по рідному краю — зловіщі вогні,
І піти по слідах ваших скошених кроків,
Рвучко тягнуться сотні окрилених ніг.

ОЛЕНА ТЕЛІГА

Юрій Таркович

АМЕРИКАНСЬКИЙ КАПІТАЛ НА КУБІ

Величезні американські капіталовкладення на Кубі, приблизно один мільярд долярів, були причиною того, що до приходу Кастра, життьовий рівень населення Куби був одним з найвищих в країнах Латинської Америки. В порівнянні з ЗДА чи передовими країнами Західньої Европи він був ще дуже малий, але все ж значно вищий, як у більшості країн Латинської Америки і вищий як в Еспанії, Португалії та Греції.

Тепер абсолютна більшість американських капіталовкладень на Кубі сконфіскована, практично без відшкодування, за комуністичним зразком. Неознайомлені можуть собі подумати: кінець-кінцем Кастро цими заходами економічно виграє, бо, мовляв, у його руках опинилися сотки мільйонів долярів американського майна, які збагатять порожню державну скарбницю невеликої Куби. Отож, приглянься практичному впливу американських капіталовкладень на економічний розвиток Куби.

В останньому році, з якого є повні статистичні дані, американські підприємства на Кубі втратили $451 мільйон. Це становить приблизно $70 на кожного кубинця, і ця сума дорівнює аж четвертині національного доходу Куби. В цьому ж одному році американські підприємства вплатили $64,000,000 в державну касу Куби у формі податків. Двадцять % всіх податкових прибутків Куби вплачували американські підприємства. 87.500 кубинців працювали в американських підприємствах, що разом з їхніми родинами виносить пів мільйона осіб. Американські підприємства краще оплачували своїх робітників, як місцеві кубинські чи інші закордонні підприємства. В середньому робітник в цьому підприємстві одержував долярів 2,000 в рік, а це значно більше, як заробляли робітники та службовці в інших американських підприємствах. До того треба згадати, що всього тільки 320 американців, менше як ½% всіх працюючих, працювало в американських підприємствах на Кубі. Навіть в адміністраційному і технічному апараті цих підприємств працювало понад 90% місцевих кубинців.

Американські капіталовкладення на Кубі обіймали всі галузі економічного життя і то передусім такі, яких на Кубі найбільше бракувало. Для прикладу наведемо, що в 1929 році американських капіталовкладень в нафтовій чи гірничій промисловості зовсім не було, зате в 1959 році було в цих галузях вже понад $270 мільйонів американського капіталу. Кастро може тільки втратити, ніколи виграти, на націоналізації американських підприємств. Є відомим економічно-історичним фактом, що індустріялізації всіх сьогодні передових країн відбувалися практично завжди за допомогою чужоземного капіталу. Вимком, очевидно, є СССР де одностороння індустріялізація відбувалася коштом неймовірного і нечуваного у світі грабунку населення, але все ж таки за допомогою закордонних, в тому числі і американських фахівців. Европа колись індустріялізувалася за рахунок колоній, а ЗДА в 19 столітті індустріялізувались майже виключно за допомогою англійського капіталу і позик, які Америка сплачувала аж до кінця першої світової війни. Тепер приплив американського і іншого закордонного капіталу на Кубу зовсім припиниться, як припиниться і індустріялізація, бож тих 100 чи навіть більше мільйонів долярів які дасть Москва чи Пейпінг — це просто капля в морі в порівнянні з капіталовкладеннями ЗДА. Куба не зможе поширювати індустріялізації власними засобами, бож добре відомо, навіть з повосинних націоналізаційних експериментів в Англії, що націоналізована індустрія за рідкими вимками стає дефіцитною і держава, тобто саме населення мусить на неї доплачувати.

Зменшення чи припинення кубинської квоти цукру для ЗДА також дуже вдарить по економіці Куби. Ця квота була запроваджена президентом Рузвелтом в 1934 р. з виразною і свідомою метою допомогти Кубі, бож ЗДА платили за кубинський цукор більше, як за цукор з інших країн і Куба мала забезпечений ринок збуту. Тепер СССР та інші комуністичні країни купують кубинський цукор (нібито Україна не продукує його досить!), але це більш, як непевне джерело збуту, яке може припинитися кожного дня, зовсім несподівано, бож для СССР в дійсності кубинський цукор не дуже то потрібний. ЗДА припинили чи скоротили кубинську квоту вже аж тоді, коли Кастро нахабно, по бандитському комуністичному звичаю почав націоналізацію американського майна, що в цьому випадкові дорівнюється виразному грабункові.

Зрозуміло, що і для економіки ЗДА події на Кубі не є приємними, бож ця країна експортувала на Кубу велику кількість американських продуктів і товарів, наприклад, на $600 мільйонів лише в 1958 році. Та взявши до уваги увесь експорт ЗДА цих 600 мільйонів це для ЗДА справді дуже мала сума, яка не матиме жадного практичного впливу на цілість американської колосальної економіки, але заходами Кастра потерпить передусім населення Куби.

Є різні інтерпретації потягнень Кастра. Одне є ясне, що його політика є самовбивчою і СССР підтримує Кастра виключно в намаганні самому засісти в Латинській Америці і за допомогою ракетних та інших баз у слушний час знищити ЗДА, одинокого противника на шляху Москви до опанування світу. В цьому полягає потенціяльна небезпека авантюрника Кастра і його виразно комуністичних дорадників. Треба тільки сподіватися, що у Вашингтоні цю небезпеку ясно бачать, і що знайдеться такий чи інший спосіб своєчасно і докорінно знищити цей небезпечний рак на тілі американського континенту.

ДЕСЯТЬ РОКІВ ДОБРУСУ В АМЕРИЦІ

(З нагоди ювілейного з'їзду, що відбудеться в Ню Йорку 15-го жовтня 1960 р.)

Цього року сповнилося десять років з дня заснування нової української громадсько-політичної організації, що відома під назвою ДОБРУС — Демократичне Об'єднання Бувших Репресованих Українців Совєтським Режимом.

15-го жовтня ц. р. в Ню Йорку відбудеться 5-ий ювілейний з'їзд ДОБРУС-у, що підсумує десятирічний шлях праці Об'єднання.

ДОБРУС протягом десяти років все вістря своєї діяльности скеровував проти лютого ворога України московського большевизму, російського імперіялізму та комунізму взагалі.

З цієї нагоди ми й подаємо в конденсованій хронологічній формі, головні етапи нашої праці для відома широкого українського громадянства Америки, яке до нас завжди прихильно ставилося.

1 9 5 0

22-го січня — в День нашої Державности, група українських патріотів, нових емігрантів з підсовєтської України (пп. І. Дубинець, М. Степаненко, М. і О. Несіни, І. Гаращук, К. Дацько, Ю. Дивнич і ін.) на установчих зборах в Ню Йорку виділяють ініціятивну групу, що мала б створити об'єднання українців, колишніх репресованих і переслідуваних совєтським режимом.

4 - 6-го вересня — в Ню Йорку відбувся 1-ий З'їзд ДОБРУС-у — нової української організації, леґальної та статутової на американському терені. Обрано Головну Управу в складі: М. Степаненко — голова; І. Дубинець, В. Гришко, К. Дацько, П. Шинкар, С. Федорівський.

1 9 5 1

10-го березня — Головна Управа ДОБРУС-у великою імпрезою в Ню Йорку відзначає першу річницю існування Об'єднання. В цій імпрезі беруть участь заст. голови УККА Дмитро Галичин, д-р І. Лондон з Гарвардського університету, д-р Герлінґ, голова американської комісії невільничої праці в Совєтському Союзі та член Соціяльної комісії в ОН, п. Карель Пуста, кол. естонський міністер закордонних справ, п. Юрій Соболевський, член Білоруської Національної Ради, та представник Естонського Допомогового К-ту о. Рудольф Ківіранна.

Організуються філії та групи Об'єднання в таких містах: Бостон, Боффало, Дітройт, Геттисбурґ, Клівленд, Лонґ Айленд, Міннеаполіс, Ню Йорк, Нюарк, Питсбурґ, Рочестер, Сан Франціско, Сиракузи, Трентон, Филаделфія, Шикаґо.

1 9 5 2

26 - 27-го січня — в Ню Йорку відбувся 2-ий З'їзд ДОБРУС-у. Прийнято статут Об'єднання. Обрано Головну Управу в складі: В. Гришко — голова; М. Степаненко, О. Палаташ, В. Новицький, К. Приходько, В. Завітневич, М. Луговий, Г. Затовський.

В лютім місяці комуністичні часописи в ЗДА виступають з гострими статтями проти ДОБРУС-у. Ці статті перегукуються з нападами Київської радіостанції на наше Об'єднання.

22 - 23-го січня — представники ДОБРУС-у: В. Гришко, М. Степаненко, К. Варварів на запрошення конгресмена Армстронґа взяли участь в конференції у Вашингтоні в справі вироблення психологічної стратегії в боротьбі з комунізмом.

25-го травня — в Ню Йорку ДОБРУС зорганізував спеціяльну телевізійну програму про большевицькі злочини у Вінниці. В програмі взяли участь живі свідки Вінницької трагедії: архиєпископ Григорій, ред. В. Павлович, ред. К. Сибірський та о. прот. В. Профета, пан і пані Р. А. Воґелер, п. Г. Брадідж — директор протикомуністичних телевізійних програм.

1-го червня — в Ню Йорку ДОБРУС зорганізував велику протикомуністичну маніфестацію - протест проти большевицького народовбивства на Україні. Під час демонстрації насвітлювано фільм про Катин, Вінницю, Корею. Подібні маніфестації відбулися в Шикаґо, Дітройті, Клівленді, Филаделфії, Питсбурзі, Нюарку, Ню Бронсвіку.

15-го червня — „Голос Америки" передав на Україну інтерв'ю з архиєпис. Григорієм, ред. В. Павловичем, ред. К. Сибірським про Вінницьку трагедію.

14-го жовтня — ДОБРУС разом з ОДУМ влаштував перед ОН демонстрацію - протест проти поневолення большевицьким режимом України.

В жовтні — започатковано збирання матеріялів до збірника документів про голод на Україні, штучно створений Совєтами в рр. 1932 - 1933.

18-го грудня — приступлено до співпраці з Міжнародною Федерацією Політв'язнів.

В цьому році Головна Управа та вісім філій ДОБРУС-у стають членами Українського Конґресового Комітету Америки.

1 9 5 3

В березні — за ініціятивою ДОБРУС-у, в Ню Йорку розіграно комуністичну жалобну академію з приводу смерти ката Сталіна.

Увесь весняно - літній час — використано для влаштування маніфестацій з нагоди відзначення 20-их роковин голоду на Україні.

7-го листопада — прийнято участь в проголошенні Міжнародного Дня Невідомого Політв'язня.

18-го листопада — прийнядо участь в підписанні протесту проти рабської праці в країнах совєтського бльоку.

20-го листопада — прийнято участь в пікетуванні совєтських делеґацій перед ОН спільно з представниками народів Східньої Европи.

28 - 29-го листопада — в Ню Йорку відбувся 3-ий З'їзд ДОБРУС-у. Обрано Головну Управу в складі: М. Луговий — голова; П. Павлович, М. Степаненко, В. Завітневич, П. Трохименко, В. Новицький, А. Гудовський, М. Саливон, В. Гришко, О. Мельниченко, Р. Коваль.

1 9 5 4

30-го січня — трагічною смертю помер кол. голова Головної Управи ДОБРУС-у, професор геології, головний упорядчик великої праці про

(Закінчення на стор. 4-ій)

Михайло Островерха

За гомоном терлиць

Осінь — завсіди зворушує наше серце, душу; вона сантиментальна.

Подільська осінь — вельми сантиментальна!

Небо чисте й таке глибоко-блакитне, що аж тремтить соняшним смутком. А стільки в ньому самітнього серця людини, що воно, небо, голубкою тужить, ячить.

Жайворонків уже нема. Збіжжя у стіжках, в оборогах і в стодолах, то й не диво, що жайворонки відлетіли в далеку путь. Вони ж поети-співці сонця, неба й повних ланів!

А згодом, за ними, громадами збираються ластівки, вирують, цвірінькають і, врешті, одного дня, глянь! уже й їх нема.

На оболонях, похожаючи повагом, клекочуть бузьки, перевіряють свою громаду, і відлітають.

Не диво, що те наше подільське небо так сумно квилить рухливими ключами журавлів, бо й вони покидають нас.

Вітер мрійливо носить білосріблисте, повільне й тихе бабине літо; таке воно тихе та спокійне, що і його спокій викликає біль і смуток у душі людини.

На подвір'ю сусіди Тадевка, на горбку, клацає терлиця: Ганнуська тре, отіпає коноплі. На другому кінці городів сусідка їй вторує. Найголосніше ж клацає терлиця Олени Піцихи.

На токах стоять обороги свіжо звезеного з поля збіжжя; по стодолах, у засіках, повно збіжжя: соняшним запахом усюди пахне буйний і важкий колос жита, пшениці.

Тут, там, під оборогом лежать вигідні жовтобрюхі дині; притулившись до себе, в сонці ледачіють.

Смеркається, з-попід стріх димове стелиться, а до хат, тут і там, сходиться молодь на толоку: кукурудзу теребити. І так тереблять, аж у вікна хат заглядає світанок, що слухає останніх жартів і співів їх.

А потім, попід стріхи палаючим золотом жахтять коси кукурудзи; то з кошниць визирають здорові шульки кукурудзи.

Старий Табро, розстеливши на тоці дві великі верети, віє нове збіжжя. Йому ж вітер помагає відокремлювати — полову на своє місце, послід на своє, а чисте й здорове зерно падає на свою купу.

Біля хат, перед вікнами, догоряють купчики, чорнобривці; ще вибухають далії, жоржина. Мальви тужно з вітром похитуються. Останнім акордом ніжности розквітають айстри.

Суголовками ж та обніжками, а в молодих лісах полянами й попід смереки розстилається буйними, пухко - легкими килимами верес. У ньому стільки теплого фіолету, що — коли сонце зайде — він ізливається з фіолетом небесних просторів. І тоді — душа людини псальми Творцеві співає.

А долина лугів — там, де Стрипа так дрімливо пливе! — здасться: усе проміння осіннього сонця у свою макітру збирає. На схилах лугів охріють берези, карміном заливаються клени і цими барвами до річки спливають, відгомонюючи в ній.

Ще в осінній ліс увійдіте, в той подільський ліс! Це не те, що весною, де такий гамір птаства, сонця й молодої зелені, що вас зовсім ошоломлює, а ваше серце й кров б'ють цим же живим ритмом. Це й не літо, коли гаряч, спека і тут заливає усі доріжки, стежки, галявини й лиш деркачі сваряться, голуби воркують, яструб із вивіркою змагається і одуди — самітно блукають. Осінній же ліс — багатобарвна тиша. А така ця тиша могутня, що ліс стає пристановищем роздуми, спокою, філософії. Шелест листя, що його незрима рука обчимхує й воно рівномірно осипається, — стає дивним мірилом часу.

...Така оце осінь на нашім Поділлі!..

Ботанічний Сад, Бронкс,
Н. Й.

Софія Парфанович

ЗАСПОКОЇТИ ТУГУ

(3)

Два вершки

Видістатися на один з найвищих вершків Америки — дрібниця. Сідаєте в автобус, залишаючи водієві поборення теренових труднощів, і їдете. В дорозі водій безперестанно говорить-пояснює, а ви маєте „трілл": гострі вужівниці з закрутами, схожими на шпильках до волосся, стрімкі дороги понад урвищами, де один цаль може рішити про ваше життя. Водій у найнебезпечніших місцях дуже зручно скручує одною рукою, бо другою прикладає до рота мікрофон. Навмисне, щоб публіка мала більше оцього „трілл". Коли авто видряпується на гору, ви маєте враження, що підноситеся в літаку понад землю, що он там маліє в долинах. Коли ж воно збігає вниз і на гострих закрутах понад пропастями швидко скручує, публіка регочеться з приємности змішаної з страхом. А що якби водій схибив на один цаль?

Пайкспік — самотний вершок на південь від Денверу ввесь у малиновому кольорі. Це його властивість. Спершу це червоний пісковик, потім червоний граніт.

З пісковика й виникнули поодинокі скелі в Городі Богів, який ви минули по дорозі на гору. Там колись відбувалися урочисті сходини індійських племен та їхні обрядові діяння. Розкинені у видолинку скелі сумують за своїми колишніми господарями, про яких тепер тільки розказують і пишуть — як про забутків минулого.

Перед господою при виїзді з Городу Богів прибраний цяцьками індіянин подає вам гребінь з пір'я і бубон, щоб ви могли з ними сфотографуватись. А в господі серед станків з прикрасами, картками, індіянськими виробами (увага: індіянські ляльки — виріб британського Гонг Конгу) в скляній габльотці півлежма мумія індіянської дівчини, яка дуже добре збереглася. Стільки й вашої зустрічі з індіянами...

Одного дня пісковикові звали розступилися, і велетенський тиск викинув з земних надр пливку скельну масу. Звідси-самітній граніт Пайкспік. Вид з нього далекий, і гори тонуть в сизій мряці, бо долини й узгір'я довкруги обступили свого володаря. Коли кінчиться ліс, що зеленню ліг на малинову землю, починається скельна червона верхова пустиня. Вітер і колеса авт піднімають червоний пил, що густим туманом лягає на деревах.

Відбути таку цікаву дорогу і — задержатися на вершку лише яких 20 хвилин — це свинство! Але туристи не потребують більше. Їм треба зайти в одне місце, а потім до крамнички, де продають каву, картки та цяцьки. І що головне: зробити знімок. Не з красвиду, бо він далекий, а з себе чи з своїх товаришів. І вже водій трубить, і вже з'їзд вниз з отим „тріллом". Дорога на Пайкс стрімкіша й більше закрутиста як на Еванс.

Окрім автобуса, на дорозі багато авт. Не зустріла я нікого, хто добував бо гору пішки. Ані тут, ані на Еванс. Життєрадісна, кріпка молодь з рюкзаками, в підкованих черевиках належить до пережитків старого Світу. Американець не йде там, де можна їхати автом. Во і як йти? Пані в гостроносих черевичках, на зап'ятках наче шпильки, в мало не вечерових сукнях, рясних від зморшок і фальбан. Панове — звичайний міський одяг.

Такий спосіб „виходу" на гору не дає того враження, яке ви маєте здобуваючи її власними силами, ступінь за ступенем. Радости осягання вершка — жадної. З'їхавши вниз, ви почуваєте себе незадоволеним, розчарованим знеохоченим. На ділі ви нічого не пережили і бачили дуже мало. У вас не було ніякого контакту з природою. Снігу ви тільки доторкнули, бо водій ласкаво здержав автобус біля снігової лавиці, щоб туристи зробили собі снігові кулі. До речі, дехто з них з Тексасу чи інших південних стейтів, ніколи не бачив снігу.

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ФОНДУ „СВОБОДИ" І ЇЇ ВИДАНЬ. СКРІПЛЮЙТЕ ГОЛОС УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВДИ, ПОШЛІТЬ СВОЮ ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"!

Сиракюзи мали свій Союзовий День

Сиракюзи. — В неділю 9 жовтня ц. р. Сиракюзи, які є осідком двох Відділів УНСоюзу ч. 39 і 317, що гуртують три четвертини тисячі членів, відбулася товариська зустріч, получена з концертом для пошанування УНСоюзу, а зокрема 60-ліття 39-го Відділу „Українська Січ". Зустрічею і концертом проводив відомий місцевий союзовий діяч Іван Пігуляк, який відмітив значення УНСоюзу для всієї американської української громади та подав історію 39-го ювілейного Відділу. Свято розпочав голова 39-го Відділу о. Шмокалюк, після чого відспівано американський гимн, а за ним слідували концертові точки, а саме: п. Бура відспівав декілька пісень, Хор кат. церкви св. Івана Хрестителя під дир. Мирона Яворського відспівав в'язанку українських пісень, група пластунок вивела хоровід, а група сумівців відтанцювала декілька народних танків. Пластунка Оксана Кравс віддеклямувала вірш Сосюри „Любіть Україну", а чоловічий хор Сурма під орудою пані Олени Кокодинської відспівав ряд пісень. Головну промову про піонерські труди УНСоюзу в будові Американської України та сучасне значення цієї найстаршої й найбільшої нашої організації у вільному світі виголосив д-р Ярослав Падох, гол. секретар УНСоюзу. Окремо вітав це ювілейне свято гол. радний УНСоюзу з Рачестер Василь Гузар. Після зустрічі відбулися річні загальні збори окружного Комітету Відділів УНСоюзу сиракюзько-ютицької округи, на яких перевибрано нову окружну управу, очолену попереднім головою І. Пігуляком. Його заступниками стали секретарі з Геркімер і Ром, Матвій Політило та Олекса Гадз, секретарями обрано Ярослава Сенишина та пані Анастазію Андрусишин, касирами Олександра Шмоканюка голову 39-го Відділу та Миколу Паламаря, секретаря з Лител Фоллс, імпрезовими референтами секретаря 39-го Відділу Івана Пиндуса та Михайла Дацківського. Окружним організатором перевибрано Володимира Запаранюка, відділового секретаря з Ютики, а пресовим референтом ред. Івана Дурбака з Ютики. До Контрольної комісії ввійшли І. Яковенко, І. Бараник і М. Дмитрів. Збори обміркували чимало актуальних союзових питань, зокрема ж основно торкнулися питання постійного збільшування членства УНСоюзу та активізації відділів і Окружного Комітету. Збори схвалили успішно закінчити збірку на Семінарію св. Василія в Стемфорді та в короткому часі влаштувати спільними силами всіх відділів округи велику союзову імпрезу.

Бернард Барух закликає до самодисципліни, щоб виграти війну

Ню Йорк. — Найстарший американський державний муж Бернард Барух, який був дорадником кількох президентів, видав другий том своїх спогадів під заголовком „Роки публічної праці" (перша частина вийшла в 1957 році і називалася „Моя власна історія"), — в якому закликає всіх американців до самодисципліни, якщо хочуть пережити теперішні небезпечні роки. Барух закінчив 90 років життя, його давніше становище дорадника президента і його незалежність як мультимільйонера дозволяють йому вжити свого авторитету для осторогн цілої країни. Щоб пережити найближчу війну, американці мусять з успіхом перейти три тести: тест своєї вартости, це значить визначити свою ціль і вірити в її здійснення; другий тест — це перевірка розумом тих шляхів, якими треба йти; та найважнішим є третій тест, тест самодисципліни. Американці деколи знають свою ціль і знають шлях до неї, але відкладають дію на пізніше. Барух завжди остерігає проти інфляції, і побоюється, щоб тепер не було подібних рис в економіці, як у 20-их роках цього віку. За інфляцію не можно оскаржувати уряд, бо її спричинює захланність і еґоїзм самих громадян. Американці не виграли світового миру, бо не застосували „ґльобальної стратегії" під час другої світової війни.

Республіканський кандидат пропонує провести крайову клясову льотерію

Ню Йорк. — Республіканський кандидат на конґресмена з 20-ої виборчої округи в Ню Йорку Морріс Ааронс, промовляючи на прийнятті для призбирання фондів в готелі Валдорф - Асторія, закликав зорганізувати Крайову клясову льотерію, з якої прибутки мали б іти на будівельну програму, виховання і на допомогу старшим особам. На думку республіканського кандидата американці видають річно віт 4-ох до 6-ох більйонів на закордонні клясові льотерії. Кілька більйонів річно видають на незаконні заклади, які ведуть різні ґенґстери. Коли б існувала Федеральна Крайова Клясова Льотерія, то вона могла б річно дати прибутків державній скарбниці на суму 10-ох більйонів долярів. За таку суму можна б багато дечого зробити, казав кандидат на конґресмена Ааронс, коли б Конґрес схотів ухвалити потрібний до цього закон.

МИРОН МОСОРА

(Посмертна згадка)

22-го серпня 1960, українська громада Нюарку, Н. Дж., відвела на вічний спочинок бл. п. Мирона Мосору, колишнього нотаря в Богородчанах під Станиславовом, активного громадянина на рідних земземлях і на еміграції.

Мирон Мосора походив із священичої родини о. Михайла Мосори та Антонії з Лежогубських. Його батько, парох Поручина й Біща, в Бережанському повіті, а згодом парох і декан Сколього, був визначним українським громадянином - патріотом. Ще в дев'ядесятих роках минулого сторіччя разом із о. Сильвестром Лепким, о. Михайлом Глібовицьким, д-ром Андрієм Чайковським, суддею Дам'яном Савчаком і гуртом інших духовних і світських діячів він працював в терені, в противагу сильному тоді москвофільському напрямкові і розбуджував ядро народовецького руху, організував „Народну Раду" та мережу народних читалень, влаштовував масові віча та змагався за право нашої мови в урядах.

Патріотична домашня атмосфера мала добрий вплив на Мирона Мосору. Тож і не диво, що вже в третій клясі бережанської гімназії, він знайшовся в рядах таємного народовецького учнівського кружка „Молода Україна". Основником того кружка був студент Зенон Кузеля, а між членством був Володимир Бачинський, пізніший соймовий посол і секретар „Народного Комітету" у Львові, Григорій Качала та інші. Кличем юного гуртка була „праця серед народу та для народу". Тож Мирон і його однодумці допомагали засновувати читальні та бібліотеки „Просвіти", відділи гімнастично-пожарничого т-ва „Січ", організували хори й вели боротьбу за українську школу та за права української мови в урядах, зокрема за українські залізничі квитки. В липні 1910 року Мирон, вже як студент університету, був учасником польсько-українських боїв на Львівському університеті, де згинув тоді від ворожої кулі бл. п. Адам Коцко. Справа тих боїв покінчилася 1911 р. великим судовим процесом, т. зв. процесом 101 і засудом українських студентів, а поміж ними і Мирона Мосори.

В початкових роках першої світової війни він перебував у Відні. В часі визвольних змагань він приймав в них активну участь на різних відтинках державного будівництва. Деякий час виконував функції повітового комісаря в Проскурові. Ділив долю і недолю з УГАрмією, пройшовши з нею „чотирикутник смерти".

За польського панування в Галичині Мирон Мосора був спершу нотаріяльним субститутом у Раві Руській і в Калуші, а згодом, від 1934-го року самостійним нотарем у Богородчанах. Не зважаючи на своє доволі офіційне становище, він і тоді був членом українських патріотичних організацій і установ. Його діти набували освіту в рідних школах і включалися в українське громадське життя. З того приводу мав він чимало прикростей із боку польської влади.

Друга світова війна змусила бл. п. Мирона Мосору покинути рідні землі й шукати невідомої долі на чужині. Поселився в Відні, де й довелося йому пережити страхіття большевицької інвазії 1945-го р. Тільки чудом вийшов ціло з тюремних льохів МВД, де просидів 6 тижнів. Дальші етапи його життєвої мандрівки — це Рід, у Горішній Австрії, та Зальцбурґ. У Ріді очолив на деякий час місцеву українську скитальську громаду, а в Зальцбурґу впродовж кількох літ був активним членом управи таборової ради в Лексенфельді та був одним із основників, а згодом членом управи Українського Центрального Допомогового Об'єднання в Австрії.

Після приїзду до Америки в 1952-му році М. Мосора включився в громадську працю, виконуючи впродовж кількох літ функції члена управи відділу „Самопомочі" в Нюарку, Н. Дж. Захоплювався ідеєю заснування української споживчої кооперативи в місті свого побуту та болів над сумним фактом, що плянів не вдалося здійснити. Був одним із засновників Кредитової Кооперативи „Самопоміч" у Нюарку, що в серпні ц. р. завершила перший рік свого існування. До останніх днів свого життя він цікавився цією установою та радів її успіхами.

Покійного похоронено на кладовищі „Евергрін" у Елізабеті, поблизу недавно згаслого його приятеля та свата, бл. п. радника Федора Олесницького. Хай чужа земля буде Йому легкою!

Володимир Бемко

Труман проти зустрічі з Хрущовим на конференції на вершинах

Спенсер, Айова. — Колишній президент Гаррі С. Труман почав виборчу кампанію за демократичного кандидата на президента Джана Ф. Кеннеді і заявив, що безцільно є зустрічатися з совєтським прем'єром Хрущовим на конференції „на вершинах", бо „це було б тільки втратою часу". Труман сказав, що „не можна договоритися в жадній справі з тим птахом". Колишній президент заявив таке: „Я ніколи з ним не виступав би разом, подібно як не виступав би разом із віце-президентом Ніксоном", який назвав був його (Трумана) „зрадником". На думку Трумана сенатор Кеннеді „краще подобався на телевізії" як віце-президент Ніксон. Труман гостро критикував секретаря рільництва Езру Тефта Венсона.

● Італійський закордонний міністер Антоніо Сені вернеться до Ню Йорку на те засідання Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, де буде мова про скаргу Австрії проти італійської політики в Південному Тиролі, заселеному здебільша австрійськими німцями.

Роман Лисняк

УСК Ню Йорк — Джермен Гангерієнс 0:4 (0:0)

УСК Ню Йорк: А. Голуб — М. Шевчишин, Р. Підгорецький — В. Форнеро, П. Черемха, А. Олинець — Р. Паркер (Р. Штокгаммер), В. Чижович, К. Мушак, М. Вірюк, Я. Васильževич.

Борота: 57 хв. 0:1, 65 хв. 0:2, 70 хв. 0:3 і 82 хв. 0:4. Відношення корнерів: 8:7 для Джермен-Гангерієнс. Суддя: Шпігель. Глядачів 800. Неділя, 2-го жовтня 1960. Український Спортовий Майдан.

Не чорна, але гірка неділя для УСК-у. УСК вийшов до цих змагань як книжка в друку: до неї додають нові „розділи" і вона ще не перебула кінцевої „коректи". А противником була дружина, що творила і далі допомагає творити історію футболу в Америці. Ось рекорд Джермен-Гангерієнс: аматорський і національний мистець Америки 1950 51; від 1927 року дванадцять(!) разів мистець Німецько-Американського Футбольного Союзу; сім разів здобув мистецтво стейту Ню Йорк. І знову але: УСК не мусів цих змагань так високо програти, а може й не програти взагалі, або рішити їх в нерішену. І знову ось чому сталося так, а не сяк: УСК — дружина в протилежність до противника, був незіграний (не дивуємося): в УСК-у ще бракувало повної кондиції; УСК не вмів тактично грати; УСК, коли гнітучо переважав з вітром в першій половині, не стріляв; суддя Шпігель не подиктував в тому часі хоч одного певного карного до Джермен-Гангерієнс; напад УСК-у бігав за м'ячем, а не м'яч бігав від змагуна до змагуна. Я с певний, що не один пильний глядач знайде більше причин цієї поразки. От хоч би додати ще непоспішну непевність Голуба на воротах, що має два голі на своїм сумлінні. На позитивній стороні балянсової сторінки треба занотувати футбольну повноварість трьох усківських „аргентинців": П. Черемху на штопері, В. Форнеро на помочі і сьогодні фізично ушкодженого К. Мушака та бажання змагатися до кінцевого свистка судді. В сумі: одна крапля ще не робить дощу і одна програна проти першорядного противника ще не являється трагедією: спеціально у вас, тож, що УСК повоzi набирає всіх познак доброї дружини.

УСК І Б — Джермен Гангерієнс Резерва 2:5 (1:2)

Резерва виступила без В. Гноя, Я. Кульби і Ю. Ковалів і заслужено програла до рутинованого противника. Ворота для УСК ІБ здобули Д. Сарторі та Б. Крамарчук.

УСК Б — Джермен-Гангерієнс Б 4:7 (0:4)

Дружина „слаґерів" не зуміла вдержати здобутого в першій половині високого провадження. Ворота для УСК Б здобули: О. Гошко 2, В. Була і Зварич.

Вісті з УСК-у

● В суботу, 1-го жовтня ц. р. дружини новаків і учнів змагалися в товарській зустрічі з такими самими дружинами Айнтрахт СК, перемагаючи їх 3:0 і 2:1.

● В неділю, 9-го жовтня ц. р. довголітній змагун УСК-у Орест Наливайко вступає на супружий шлях із п-ною Валентиною Жилою. Молодій парі бажаємо багато щастя!

ДЕСЯТЬ РОКІВ ДОБРУСУ В АМЕРИЦІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

голод на Україні — Іван В. Дубинець.

Головна Управа веде підготовчі заходи для створення Координаційного Центру Добросівсько - Сужерівського Руху в Світі.

Протягом літа Головна Управа веде посилену акцію організації матеріялів - свідчень для Комісії Американського Конгресу, яка досліджує комуністичну агресію. В цій акції ДОБРУС активно співпрацює з УККА.

11-го жовтня — в Ню Порку, голова ГУ ДОБРУС-у ред. П. Павлович першим свідчить у Комісії Палати Репрезентантів про большевицьке народовбивство на Україні, як очний свідок Вінницької трагедії. Вся американська і українська преса подала широкі інформації про це свідчення.

25-го жовтня — ГУ ДОБРУС-у ухвалила приступити до видання 2-го тому „Білої Книги про чорні діла Кремлю". Ухвалено на терені ЗДА перевести масові віча протесту проти чергового злочину большевицької Москви — примусове вивезення української молоді до Сибіру і Казахстану.

21-го листопада — відбулося в Дітройті перше таке віче, на якому учасники першими в ЗДА складають значну пожертву на видання 2-го тому „Білої Книги".

Наслідуючи добрий приклад Дітройту, інші філії ДОБРУС-у організують масові протестаційні віча (Ню Порк, Шикаго, Філаделфія, Клівленд, Міннеаполіс, Рочестер, Боффало, Трентон, Ньюарк та ін.) і на них складають пожертви на видання „Білої Книги". Зростає число фундаторів — свідомих українських громадян, які розуміють вагу такої книги.

27-го листопада — ГУ покликує Комітет Видавничого Фонду 2-го тому „Білої Книги" в складі: С. Підгайний — голова, П. Павлович, П. Трепет, І. Мурга, О. Лисківська. Редакторами 2-го тому „Білої Книги" призначаються: С. Підгайний, В. Гришко, П. Павлович.

Того ж дня в Ню Порку, на спільній нараді представників ДОБРУС-у в ЗДА і СУЖЕРО в Канаді, створено Світову Федерацію Українців Кол. Політв'язнів і Репресованих Совєтами з осідком в Ню Йорку. На голову Президії обрано С. Підгайного.

1955

В місяці лютому — Головна Управа одержує від Палати Репрезентантів окремою книгою видані свідчення укр. діячів в Комісії Конгресу, і масово їх розповсюджує серед американського громадянства.

7-го серпня — в Міннеаполісі відбулася українська демонстрація проти совєтських сільсько - господарських фахівців, що приїхали до ЗДА. В цій демонстрації провідну участь брала місцева Філія ДОБРУС-у.

20-го вересня — в день відкриття 10-ої Сесії ОН, місцева Філія ДОБРУС-у в Ню Йорку разом з тридцятьма українськими організаціями провела пікетування совєтської делегації. Американська преса, радіо і телевізія подали інформації про успіх уряінців.

В більших філіях ДОБРУС-у відбуваються масові імпрези, присвячені П'ятиріччю Об'єднання.

20-го грудня — завершено друкування 2-го тому „Білої Книги".

1956

12-го січня — ГУ ухвалила видати кольорову відзнаку для членів ДОБРУС-у. Відзнаку намалював заслужений український мистець проф. д-р Володимир Січинський.

28 - 29-го січня — в Ню Йорку відбувся 4-ий Ювілейний З'їзд ДОБРУС-у. З'їзд відзначив п'ятиріччя існування Об'єднання. Обрано Головну Управу в складі: П. Павлович — голова; М. Степаненко, П. Байбак, А. Гудзевський, Н. Дмитренко, В. Незвицький, І. Мірошниченко, С. Кулик, В. Олійник, В. Павленко, Г. В'юн. На З'їзді роздано 2-ий том „Білої Книги" та грамоти фундаторам цього цінного видання.

В травні — „Голос Америки" з Вашингтону пересилає на рідні Землі перші вістку про вихід у світ 2-го тому „Білої Книги".

Філії ДОБРУС-у організують віча, присвячені повстанню політичних в'язнів на Воркуті.

Протягом цілого року Філії ДОБРУС-у організують політичні імпрези, під час яких дарують американським достойникам „Білу Книгу" та нагороджують грамотами фундаторів цього видання.

Виходить у світ книга колишнього голови ДОБРУС-у В. Гришка — „Досвід з Росією", в анг. мові, видання УККА.

1957

11-го червня — ДОБРУС заінкорпоровано в Державному Департаменті стейту Ню Йорк за новим статутом, прийнятим 4-им З'їздом.

За ініціятивою заст. голови ГУ п. А. Гудовського, ГУ організує низку дискусійно-політичних вечорів, запрошуючи для участи різні політичні середовища.

Філії ДОБРУС-у ведуть підготову до відзначення 25-ліття голоду на Україні.

1958

ДОБРУС стає членом ДУКЦА — Демократичного Українського Координаційного Центру Америки.

Більші філії організують демонстраці - віча, присвячені штучному голодові на Україні.

26-го жовтня — в українському селі Бавид Брук, Н. Дж. відбувається велика маніфестація з приводу 25-ліття штучного голоду на Україні.

Того ж дня посвячено на Православному Кладовищі пам'ятник б. п. Іванові Дубинцеві, кол. голові ДОБРУС-у і головному авторові праці про голод.

Старанням Філії ДОБРУС-у в Дітройті видано окремою книжечкою для всіх членів ДОБРУС-у Конституцію і новий Статут Об'єднання.

1959

26-го лютого — на 7-му Конгресі Американських Українців, обрано голову ДОБРУС-у ред. Петра Павловича членом Екзекутиви УККА та члена ГУ інж. В. Новицького членом Політичної Ради УККА.

15-го травня — інж. А. Гудовський перебирає головування в ГУ ДОБРУС-у до кінця року.

Всі Філії ДОБРУС-у приймають участь в протестаційній акції в зв'язку з приїздом до ЗДА ката України Ніківти Хрущова.

9-го вересня — голова ГУ ДОБРУС-у П. Павлович разом з групою українців свідчить про злочини Хрущова у Комісії в справах протиамериканської діяльности Палати Репрезентантів.

1960

Філії ДОБРУС-у приймають активну участь в політичних імпрезах Тижня Поневолених Націй, розповсюджують брошуру - свідчення українців про злочини Хрущова.

Філія Ню Йорку приймає участь в пікетуванні совєтської делегації в ОН у зв'язку з приїздом на Сесію ОН Нікіти Хрущова.

Подав **Петро Павлович**

Ґана запевняє, що не націоналізуватиме приватних підприємств

Аккра. — Ґанський президент Нкрумаг заявив в минулу неділю, що не відповідають правді вперті поголоски, які появились в усій західній пресі, наче б його уряд плянував націоналізування усіх приватних підприємств, існуючих при участі закордонного капіталу. Він впраді потвердив, що Ґана змагає до „своєрідного соціялізму" з укрвленням промислом та контролюванням кооперативами, але водночас запевняв, що Ґана потребує чужого капіталу і визнає принцип, що треба чужим капіталістам признавати деякі привілеї, які давали б їм деякі зиски з інвестованих грошей. Нкрумаг признав, що Ґана дістає по $1.12 в податках від кожних $2.80 зиску закордонних компаній і це — ствердив він — є чистий зиск для Ґани, якого вона не має заміру позбутись. Заява Нкрумага прийшла внаслідку алярмуючих вісток, які зродились у зв'язку з попленталькою поведінкою, яку Нкрумаг виявив супроти Хрущова на терені ОН в Ню Йорку.

Канадійський уряд поборює зріст безробіття

Оттава. — Уряд прем'єра Джана Діфенбейкера турбується тим, що в Канаді є теперь коло 500,000 робітників, які не мали праці впродовж 30-ох днів або і довше. Міністер публічних робіт Дейвід Волкер повідомив, що під час зими будуть відбуватися будови коло 80 поштових домів, а крім дого мають збудувати ще коло 45 інших домів цієї зими. Прем'єр Діфенбейкер скликав конференцію в справі поборювання безробіття на 24 і 25-го жовтня. В цій конференції візьмуть участь представники всіх частин економіки, робітничих організацій і працедавців. Провідник опозиції, голова Ліберальної Партії Лестер Б. Пірсон закидає прем'єрові Діфенбейкерові нерішучість в поборюванні безробіття. Пірсон вимагає негайного скликання парляменту, який би ухвалив нові закони для боротьби проти безробіття.

Д-р Конант в справі підготови учнів до студій в академічних школах

Ню Йорк. — Колишній президент Гарвердського університету і колишній американський високий комісар в Німеччині д-р Джеймс Бразнт Конант видав другу частину свого звіту -меморандуму під заголовком „Виховання в молодшій середній школі" (джюньйор гайскул), в якому вимагає, щоб ті школи краще підготовляли своїх учнів до середньої школи (гайскул), а тим самим і до високих академічних шкіл — коледжів і університетів. Він рекомендує, щоб в молодших середніх школах організувалися класи за предметами, що буде доброю підготовою до дійсних гайскулів, але умовою до такої предметної організації кляс є те, щоб були дійсні фахівці від окремих предметів. Д-р Конант виступає проти того, щоб забагато часу присвячувати на легкоатлетику і на влаштовування парадних закінчувань шкільного року (градюейшен). Треба більше часу призначити на математику і на англійську мову, бо це є підставою до дальших студій.

Короткі Вістки

● **80-річна письменниця**, авторка 21 повістей і коло однієї сотні оповідань, заявила, що вона є тепер залишена писати, і пише дуже мало, але дуже багато читає: по англійськи, еспанськи і французьки. „Пишу дуже мало тепер. Останнє, що я написала, і що подобалося читачам, це стаття в „Коронет" про те, як людина старіється.

● **Президент З'єдиненої Арабської Республіки** Гамаль Абдель Нассер, вернувшись до Каїро з Ню Йорку заявив, що один з його успіхів за перебування в ЗДА було переконати світ, що „вийн не є постійними жертвами арабської агресії". Маси арабів витали Нассера, як „арабського героя миру".

● **Крайове Товариство** Поборювання Пожеж в Бостоні Массачусетс, стверджує, що в минулому 1959 році пожежі в цій країні є спричинили матеріяльні втрати на суму $1,400,000,-000. Внаслідок пожеж згинуло 11,300 осіб. Всіх пожеж було 2,115,000, на 120,000 більше, як у 1958 році. Рекордове число пожеж було в 1950 році, бо аж 2,400,000.

● **Суддя Джеральд Н. Кюлкін** визначив кару смерти на електричному кріслі 18-річному Луїсові Антонієві Гернандезові і 17-річному Сальвадорові Агронові за те, що вонни вбили 30-го серпня 1959 в Ню Йорку двох невинних юнаків 16-річного Роберта Йонга і 16-річного Антоні Кржесінського. Вони мали б згинути в тижні, що почнеться 21-го листопада. Вбивники є членами генгів, а вбиті не належали до генгів.

ТАРЗАН, ч. 4,536. Людський череп!

Минали дні, і жадоба мандрів завела Тарзана далеко на північ від його давнішого місця ловів.

Вона була суха, так, що він побоювався, що забракне води...

Але нагло його притягнув відблиск предмету на піску...

Людський череп!

НЮАРК, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 371, відбудуться у п'ятницю, 14-го жовтня 1960 р., в год. 8-ій веч., в Січовій залі. Просимо членів вирівняти свої залеглі членські вкладки. — І. Зверко, предс.; П. Заболоцький, секр.; Ю. Варанюк, секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. М. Грушевського, Відд. 219, відбудуться в суботу, 15-го жовтня 1960 р., в год. 7-ій вечора. Просимо про численну участь. — В. Ткач, предс.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Відділ 397 повідомляє своїх членів, що прийняття вкладок буде в суботу, 15-го жовтня 1960 р., від год. 3:00-4:00 по пол. і в неділю, 16-го жовтня, від год. 12:00 до 1:00 по пол. — І. Скочиляс, предс.; О. Штогрин, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні Збори 117 Відд. Т-ва „Запорозької Січі", відбудуться в суботу, 15-го жовтня 1960 р., в год. 7-ій веч., в приміщенні при 33 Іст 7-ма вул. Всіх членів просимо явитися точно. — С. Кучма, предс.; В. Калина, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. — Управа Т-ва „Запорозької Січі", Відд. 325 подає до відома, що Місячні Збори Відділу відбудуться в суботу, 15-го жовтня 1960 р., в залі УН-Дому, при 216-218 Гренд вул., в год. 8-ій веч. Управа просить членів числено прибути на Збори, бо є багато справ до полагодження. Рівночасно Управа просить приєднувати нових членів до УНСоюзу. — І. Малик, секр.

Посмертні згадки

Панько ЧОПЕК, — довголітній член Т-ва ім. Ст. Мельничука, Відд. 331 УНСоюзу в Мілвіл, Н. Дж., помер 27-го вересня 1960 р., по довгій недузі, проживши 69 років. Покійний походив зі села Помонята, пов. Рогатин, Зах. Україна. До УНСоюзу вступив 1916 р. був касиром Відділу впродовж багатьох років. Полишив у смутку дружину Антоніну і брата Стефана. Похорон відбувся в дні 29-го вересня 1960 р., при великій участі Родини та Членів Відділу, із прав. церкви св. Петра і Павла, при Гогбін дорозі. Вічна Йому Пам'ять!
А. Романюк, секр.

Андрій СИРОТИН, член Б-ва св. Стефана, Відд. 221 УНСоюзу в Шикаго, Ілл., помер 18-го вересня 1960 р., на 62 році життя. Покійний походив зі с. Новоолександрівка, обл. Харків, Україна. Полишив у смутку дружину Олександру, сина Івана і три доньки: Павлину, Галину і Лідію. Похорон відбувся 20-го вересня 1960 р., з української православної церкви св. Софії, при участі Родини, Приятелів та членів Відділу. Покійного поховано на цвинтарі в Елмвуд. — Вічна Йому Пам'ять!
Т. Шпікула, секр.

Іван КОНДУБ, — член Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 84 УНСоюзу в Савтпорт, Конн., помер 30-го вересня 1960 р., на 79-му році життя. До УНСоюзу покійний вступив 1926 р. Народився в с. Дубно пов. Лавцут. Покійний був тихої вдачі та жертвенний. Полишив у смутку дальшу родину, бо сам був самітним. Похований на цвинтарі Окланд на Fairfield, Conn. — Вічна Йому Пам'ять!
П. Дудко, секр.